

Predsednik Wilson ni zadovoljen z odgovorom Nemcev.

Mestne novice.

Za prihodnje leto se nam obljubijo večji davki. Mestne finance so v jako slabem stanju.

NOVI PREDPISI ZA HIŠE.

—Mestni davki za prihodnje leto se bodo dvignili. Letos so znašali \$1.51 od \$100 davčne vrednosti, in prihodnje leto bodo za dva centa večji od \$100 davčne vrednosti. Mesto ne more začeti z nobenimi novimi napravami, in ima komaj dovolj, da plačuje obresti od dolga in svoje uradnike. Razni davkoplačevalci so ostali na dolgu \$1.250.000, in ker mesto tega denarja ne more dobiti, si je moralo na note sposoditi denar. Poleg pa zahteva šolski odbor \$838.000, da pokrije potrebe za šole. Ker pa si mesto ne more posoditi denarja, da plača svoje stroške, ne da bi izdalo bonde, bomo morali jeseni zopet voliti mesto najmanj dva milijona dolarjev novega dolga.

—Z dnem 1. junija stopi v veljavo nova postava glede zidanja novih hiš. Stare hiše, takozvane "tenement houses" imajo 6 mesecev časa, da jih gospodari spremenijo tako, kot zahtevajo novi zdravstveni predpisi. Vsak, kdor bo gradil novo "tenement" hišo, bo moral dobiti licenco od mesta, ki stane \$1.00. S tem bo mesto lahko nadziralo stanovanja. Kdor se ne bo držal predpisov, mu bo mesto odvzelo pravico oddajati stanovanja v svoji hiši raznim strankam. Kdor hoče imeti natančnejša pojasnila glede stavbe novih hiš, naj se obrne v City Hall, kjer naj vpraša "Building Commissioner" za pojasnila.

—V nedeljo je praznoval naš spoštovani rojak Pavel Oblak v West Park, O. 25 letnico svoje poroke. Mnogo prijateljev in starih znancev cenjene družine se je zbralo na ta dan v hiši slavljencev. Družina Pavel Oblak je poznana kot pristna slovenska družina, poštena in vzgledna in priljubljena pri vseh. Na mnoga leta, da bi učakali tudi zlato poroko!

—Poročili so se sledeči rojaki in rojakinje: Anton Erbežnik z gospico Jospino Turk Frank Penko z Julijo Kovačič, John Alič z Jospino Jakšič, hčerko iz znane Jakšič-Kmetov družine, Anton Artelj z Katarino Smolej, Jos. Zajec z Jospino Grm. Vsem mladim parom pobillo sreče in blagoslova v novem stanju!

—Slovenska Baseball Liga v Clevelandu vrlo napreduje. Vzgojila je med seboj že precej dobrih igralcev, ki bi se lahko merili z najboljšimi igralci. Namen Baseball lige je, da tekmuje letos z igralci baseballa v drugih slovenskih naselbinah, posebno v Pittsburgu ali Jolietu, kjer imajo slovenske baseball klube. Če igralce baseballa v Pittsburgu ali Jolietu ali v kakemu drugemu mestu zani- ma ponudba, tedaj bi se proti jeseni lahko naredila izvrstna tekma, ki bi zanimala na tisoče naših rojakov. Za nadaljne informacije se igralci lahko obrnejo na naše uredništvo ali pa na predsednika Slov. Baseball Lige v Clevelandu, Francis M. Jakšič, 1203 Norwood Rd. Cleveland, Ohio.

—Dva Rusa sta hotela v soboto odpotovati iz Clevelanda proti New Yorku, da se prepe- ljeta na Rusko, kjer sta hotela stopiti v rusko armado. Spoto- ma pa sta stopila v neki saloon, kjer so ju lopovji okradli vsega premoženja. Z žalostjo čakata sedaj, da zaslužita zopet dovolj za potne stroške.

—Štrajk steklarjev preti v Clevelandu. Zidarski podjetniki nečejo priznati uniže steklarjev, in če zadeva ne bo reše- na do 2. junija, namerava na- stati štrajk steklarjev, katerim se pridružijo še drugi stavbeni delavci.

—Helena Boyle, ki je pred šestimi leti zajedno s svojim možem odpeljala starišem Whitla iz Sharon, Pa. njh 8 letnega dečka, je prosila za pomiloščenje. Helena Boyle je bila obsojena za to, ker je ukradla starišem otroka, na 25 let ječe, njen mož pa na dosmrtno ječo. Če oče ukradenega dečka dovoli za pomiloščenje, tedaj bodejo najbrž oba spustili.

—V petek, 4. junija je čas za vsakega rojaka, da položi prošnjo za prvi ali drugi tirzavljanski papir. Sodnija na pošti v mestu bo nalašč za Slovence odprta ta večer od 6-9 zvečer, in vsakdo lahko položi prošnjo za prvi ali drugi papir. Kdor še nima prošnje spisane, se mu spiše na pošti, zajedno pa bodejo vsi rojaki, ki uложijo prošnjo za drugi papir, takoj izprašani od U. S. examinerja, in jim bo potem treba iti samo še enkrat na sodnijo, s čemur si prihranijo mnogov potov in stroškov. Vsi, ki uложijo prošnjo do 30. junija, jeseni že lahko volite.

—Lansko leto je bilo v 23. vardi 689 registriranih slovenskih volivcev, v 10. vardi 419 slovenskih volivcev, v 26. vardi 244 volivcev, v 15. vardi (Newburg) pa 87 volivcev. Iz tega se vidi, da naselbina Newburg še najbolj potrebuje prosvete in učenja, kajti tam stanuje nad 3000 Slovencev in morali bi imeti najmanj 400 slovenskih državljanov. Newburčan, zbudite se iz spanja in se zite po državljskih papirjih.

—Na lep način je obhajalo dr. Slovenija svojo 20. letnico v nedeljo v Grdinovi dvorani. Kakih 600 oseb je obiskalo veselico in banket. Redkokdaj je bila še prirejena tako fina zabava. Dasi se je vreme držalo kisel v nedeljo, pa se je kljub temu zbralo na Drugovi- čevih prostorih v Nottinghamu lepo število Slovencev na pikniku dr. Kras, št. 8. SDZ, ki so imeli izvrstno zabavo. — Dr. Edinost pa je na Recharjevih farmah imelo svoj izlet, in krasno slovensko petje je zadovolji- lo vse navzoče. Primož Kogoj, pevovodja društva, je dober učitelj, in dr. Edinost ima res krasen pevski zbor.

SLOVENSKE BASEBALL.
V nedeljo ste se vršili dve baseball igri, igrani od treh klubov. Prvo igro je dobil Ko- larjev klub proti Schwalbove- mu, in razmerje je bilo sledeče:

Schwalb 0 0 0 0 0 0 1 4 5
Kolar 0 0 1 0 0 3 1 4 5 11 3

Druga igra je bila med Schwalbom in Lauschetom- v klubom. Razmerje je bilo sledeče:

Schwalb 1 0 0 0 3 4 0 5 — 13 14 4
Lausche 2 2 0 0 1 1 0 0 — 5 8 3

—Dve clev. tovarni ste dobi- li naročila za \$5.000.000 nabo- jev za francoske in angleške arade.

Nemčija odgovarja Z. državam.

Washington, 31. maja. Nem- čija je uradno odgovorila na ostro noto predsednika Wilso- na radi Lusitanije katastrofe. Kakor znano je Wilson v svoji noti jako odločno in ostro pre- povedal Nemčiji, da v prihod- nje ne sme več potapljati ame- riških ladij, in da mora Nem- čija spoštovati življenje ameri- škikh državljanov, naj se peljejo na kateremkoli parniku. Danes je dospel nemški odgovor, in splošna nezadovoljnost vlada- nad nemškim odgovorom v uradnih krogih. Predsednik Wilson se je takoj potem, ko je dobil nemški odgovor, za- prl v svojo sobo in začel pre- mišljevati, kaj naj stori. Vsi državni uradniki so mnenja, da je nastal težaven položaj. Bli- žja se spor med Zjed. državami in Nemčijo. V torek se vrši ve- lika državna konferenca, pri kateri se bo naznanilo, kaj mis- lijo ukreniti Zjed. države.

Predsednik Wilson je trden.

Splošno se pričakuje, da bo predsednik Wilson poslal hiter, toda oster odgovor v Berlin. Mogoče že v 48 urah. Vlada Zjed. držav bo dokazala, da Lusitania ni bila oborožena la- dija, kajti Nemci trdijo, da je bila Lusitania oborožena. Na- dalje bo vlada zahtevala, da bi morali Nemci ladijo prej, pred- no so jo torpedirali, preiskati in dati potnikom čas, da se re- šijo, predno so ladijo spustili na dno morja.

Predsednik Wilson ima prav.

Ameriške postavbe dovoljuje- jo potniškim ladijam prevažati streljivo, in s tem, da je Lusitania imala na krovu streljivo za Angleže, se ni prekršila ameriška postava. Nemci se v svojem odgovoru izogibljajo vseh važnih točk in bi radi vso zadevo zavlekli. Toda iz obna- šanja predsednika je gotovo, da Wilson ne bo čakal, pač pa takoj začel s pripravami. Na vsak način pa je sedaj položaj med Zjed. državami in Nem- čijo jako kritičen, in pričakuje se lahko najhujših posledic.

Velik parnik pobegnil submarinom.

London, 31. maja. Parnik "Megantic" od White Star Line z velikim številom potnikov na krovu je bil večer preganjan od nemških submarinov, toda la- diji se končno posrečilo po- begniti. Parnik je bil namenjen iz Liverpoola v Montreal, Can- ada. Dva druga parnika so potopili nemški submarini te- kom večerajšnega dneva, in ko- nečno je bil potopljen tudi en portugalski parnik.

Avstriji streljali na svoje forte.

Rim, 31. maja. V dolini Gui- dicaria na trentinski-tirolski meji, so Italijani dobili v roke važno postojanko. Italijanska artilerija je uničila močno ut- rojeni fort Luserna. Fort je raz- obesil belo zastavo. Ko je av- strijska posadka v fortu Belve- dere to opazila, je takoj obrni- la svoje topove na Fort Luzer- ne. V tem fortu so se nahajali še avstrijski vojaki, in tako je mnogo Avstrijcev bilo ubitih in ranjenih od lastnih tovarišev. Moderni forti na gori Vezano so bili od laške artilerije popol- noma razbiti. Pozneje je te for- te laška infanterija zasedla. Avstriji iz teh krajev so po- begnili. Laške zgube so jako male.

Lahi napredujejo.

Rim, 31. maja. V Okraju Ca- dore so Italijani zavzeli Vas- Grozi v Ampezzo dolini. Na le- vem bregu reke Soče so se Av- striji jako močno utrdili. Na raz- pologo imajo mnogo srednjih topov. Pred Gorico so postav- ljene močne avstrijske čete, in

pričakuje se v tem kraju mo- čnega avstrijskega odpora. Mo- čno deževje je povzročilo, da je reka Soča jako narastla, kar ovira nadaljnjo laško prodira- nje. V petek so laške finančne straže ujele neki avstrijski hi- dro-plane. Ujeta sta bila dva častnika v njem, in sicer Vi- ljem Bačić in Ivan Jošta. (Ka- kor je videti, se že pojavljajo slovanska imena v boju z Ita- lijani.)

Boji okoli Premysla.

London, 31. maja. Okoli veli- kanske trdnjave Premysl se boj nadaljuje z vso silo. Av- stro-nemške čete se trudijo na vse načine, da bi trdnjavo odre- zale od vsake zunanje zveze, toda ruski odpor okoli trdnja- ve je tak, da se Nemcem dose- daj še ni posrečilo trdnjavo ob- koliti. Nemško-avstrijska ar- mada okoli Premysla je zgubi- la že nad 50.000 ranjenih in mrtvih, vendar imajo Rusi že prosto zvezo s svojo fronto in zadnjim delom armade v Gali- cij. Rusi so imeli dovolj časa, da so pripeljali na fronto veli- ko novih čet in teške artilerije.

Upajo na rusko zmago.

London, 30. maja. Bitka oko- li Premysla še vedno ni odlo- čna, in zavezniki upajo, da bo- dejo mogli Rusi zdržati toliko časa, da Italijani prodro daleč v avstrijske pokrajine, in da Francozi in Angleži prisilijo Nemce, da odpokličejo velik del svojih vojakov iz ruske me- je.

Boji v Franciji.

Pariz, 31. maja. Ponovni kr- vavi boji so se pričeli v okolici Yser. Francozi so neposredno pred mestom zavzeli mnogo nemških strelnih jarkov. Pri St. Vaast so Francozi napre- dovali za četrtilje in tu so dobi- li tudi več sto nemških ujetni- kov, med njimi enajst častni- kov. Angleži poročajo mal uspeh nad Nemci pri Festuber- tu.

Boji ob koroški meji.

London, 31. maja. Laška ar- mada se je približala koroški meji. Deževje zadnjih dni pre- preča laški armadi, da ne more naprej. Med Trbižem in Pon- talfom se je vnel hud boj za Malborgeto. Italijani so pripe- ljali sme svoje teško gorsko artilerijo. Za Predilski gorski prelaz se je vnel krvav boj med Avstriji in Italijani.

Položaj v Dardanelah.

Atene, 31. maja. Grški pa- rniki, ki so dospeli v Pirej, po- ročajo, da Angleži strahovito obstrlejujejo obrežje Male Azije. Vsa javna poslopja in hiše, ki leže ob obrežjih, so uničene. Angleške bojne ladije so raz- dejale tudi petrolejni vrelec v Mali Aziji, kjer so nemški sub- marinisti dobivali petrolej za kur- javo. Na polotoku Galipolis je dosedaj izkrcanih 100.000 fran- coskih in angleških čet. Turki se ustavljajo s strahovito po- žrtvovalnostjo Angležem. Del fortov Kilid Bahr je močno po- škodovan. Ves Carigrad je pre- napolnjen z ranjenci. Med Tur- ki se je pojavilo nezadovoljstvo in večji turški poraz skoro go- tovo privede do revolucije v glavnem mestu.

Avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 31. maja. Ob dole- njem teku reke Lubacowka, Galicija, smo odbili ruski na- pad. Rusi so nas z bajoneti na- padli, in kljub velikemu ruske- mu junaštvu, smo odbili njih napad. Ruski poskus, da bi pre- korčili reko San ob Metzu, je izpovedel. Naša artilerija ob- vladuje železniško zvezo med Premyslom in Grodekem. Se- verno in vzhodno smo obkolili Premysl. Ob Dnjestrju se bi- jejo večje bitke. V Tirolih so za- čeli Italijani obstreljavati naše

forte pri Lavasone. Laški pos- kusi, da bi Lah pri Monfalco- ne prekorčili reko Sočo, so bili odbiti.

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 31. maja. Francozi so napadli postojanke severno od Derhout farme, vzhodno od Yser, potem ko so deset ur bombardirali naše postojanke. Toda pognani so bili nazaj na celi fronti. Ujeli smo več Zua- vov. Južno-vzhodno od Libave na Ruskem, je naša artilerija pregnala oddelke ruske peho- te. Pri Savdienki pa je bila ena naša divizija od Rusov prisilje- na, da se je umaknila. Pri tem smo izgubili štiri topove. V okolici Savli se vršijo manjši boji.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 31. maja. Na desnem bregu reke Yser so naše čete zasedle več nemških strelnih jarkov. Nemci so pozneje po- novno napadli, pa so bili odbiti. Mnogo sto ujetnikov smo tu dobili. Severno od Arrasa se vrše važni artilerijski boji. Pri St. Vaast smo napredovali za 400 metrov.

Rusko uradno poročilo.

Petrograd, 31. maja. V oko- lici Savli se je moral sovražnik umakniti pred našim ognjem. Naše čete so večeraj zasedle vse nemške pozicije v tem kra- ju. Iz mesta Kurtoviany so se nemške čete umaknile v veli- kem neredu, potem ko so pu- stili za seboj vse svoje ranjen- ce. Nemci so rabili pri svojem boju strupene pline, ker druga- če niso mogli škodovati našim vojakom. V okolici Premysla smo odbili več avstro-nemških napadov.

Turško poročilo.

Carigrad, 31. maja. Po baje- netnem napadu smo zavzeli po- zicijo Angležev pri Avi Burnu. Pri Seddul Bar se je naše des- no krilo umaknilo. Pri ponov- nem naskoku pa smo zavzeli naše prejšnje pozicije.

Nemški socialisti!

Amsterdam, 31. maja. Nem- ški državni zbor je v soboto razpravljal o korakih, katere naj podvzame nemška vlada, kako naj pomaga revščini pre- tistavstva, ki je radi vojne za- bredlo v največjo revščino. Med debato, ki se je vnela, je imel socialistični državni po- slanec Ebert sledeči govor: Italija je začela vojno z Avstri- jo in torej tudi z nami. Italia- ni želela miru. Italijanski na- rod je na zločinski način planil v vojno. (Nemški narod pa je storil menda dobroto Belgij- cem, ko jim je brez vzroka opu- stoil vso zemljo. op. ured.) Naloga nemškega prebivalstva je, da stoji s svojo vlado in sku- ša premagati vse svoje sovra- žnike, da nastane stalen mir. So- cialisti stoji z nemško vlado in obsojajo italijansko vlado, ki je začela vojno. (Po mnenju tega oholega nemškega socia- lista imajo menda samo Nem- ci pravico napovedati vojno in biti zmagoviti.)

Ujetniki na Ruskem.

Petrograd, 31. maja. Ruska vlada je izdala uradno poročilo, ki pravi, da so imeli Rusi do konca aprila 10.734 ujetih avstrijskih in nemških častni- kov ter 605.378 ujetih Avstrij- cev in Nemcev. Rusi so spusti- li mnogo galskih ujetnikov in poslali v njih domovino, da ob- delujejo polja.

Velike žrtve.

London, 31. maja. Angleš- ka ladija "Princess Irene" se je raztrellila v zalivu Shernees. Pri tem je zgubilo 321 ljudi svoje življenje.

Nemiri v Milanu.

Rim, via Pariz, 31. maja. Tu so se pojavili silni nemiri proti

Nemcem in Avstrijcem. Laško ljudstvo je tako podivjalo, da je podrl vse hiše Avstrijcev in Nemcev ter zaplenilo vso njih lastnino. Laška vlada je proglasi- la obsedno stanje nad mestom in nad tisoč Italijanov je mo- rala vlada zapreti, predno je nastal mir.

Nemci vozijo vojake proti Italijanom.

Bern, Švica, 31. maja. Potni- ki, ki so dospeli senu iz Avstri- je, poročajo, da so videli veli- kanske avstrijske vlake, ki vo- zijo Nemce iz Bavarske. Naj- več je infanterije in artilerije. Potniki cenijo število avstrij- skih in nemških čet, ki so zad- nji teden dospelo na južno bo- jišče, na okoli 600.000 mož. Vlak za vlakom vozi iz Inomo- sta naprej proti jugu. Vlaki so okrašeni z zelenim listjem. Mesto Inomost je bilo zadnje dni spremenjeno v pravi voja- ški tabor. Mesto kar mrgoli nemških vojakov.

Nesreča pred Trstom.

Dunaj, 31. maja. Velik laški parnik, ki se je nahajal večeraj pred Trstom, je zadel na mino in se potopil. Le trije potniki in se potopili. Le trije potniki in se potopili. Le trije potniki in se potopili. Le trije potniki in se potopili.

Položaj Rusov v Galiciji.

London, 1. junija. Velika bitka ob reki San, kamor so se Rusi umaknili, ko so Nemci prešli v ofenzivo, traja še ved- no, toda Rusi zatrujejo, da so prešli v ofenzivo, in Nemci so v defenzivi. Nemci so žrtvovali na tisoče svojih vojakov, da bi Premysl obkolili in vzeli Ru- som, toda kakor je sedaj vide- ti iz vseh poročil, je ta nemški načrt spodletel, in Rusi so o- hranili Premysl, kakor so ohrani- li Varšavo. Rusko uradno po- ročilo naštevava velike uspehe na celi fronti, in ob reki Dnjestr so Rusi ujeli 7000 Avstrijcev.

Položaj čimdalje bolj napet.

Washington, 31. maja. Pred- sednik Wilson bo odgovoril Nemcem na njih noto na tak način, da bodejo v Evropi raz- umešli, da Zjed. države ne opo- minjajo samo, pač pa so pri- pravljene tudi aktivno nastopi- ti, če Nemci ne bodejo poslu- šali, kar jim svetuje Wilson, namreč, da se spoštuje ameri- šk blago in življenje Amerikan- cev. Na vsak način pa bo Wil- son zahteval od Nemčije, da morajo poveljniki nemških submarinov ladijo poprej pre- iskati, predno jo torpedirajo. To zahteva predsednik v ime- nu humanitete. Drugič bo Wil- son še enkrat povedal Nemcem da bo naredil nemško vlado "strogo odgovorno" za zgubo ameriških življenj in blaga. Nemci morajo obljubiti, da bo- dejo vodili svojo submarinsko vojno človeško, ne pa po me- sarsko.

Svarilo Meksikancem.

(Ne samo Nemci bodejo dobi- li oster ukor od predsednika Wilsona, pač pa tudi Meksika- ci. Predsednik Wilson bo pos- lal jutri noto meksikanskim ustaškim voditeljem, v kateri noti bo Wilson zahteval, da se morajo nehati boji v Meksiki. V tej nesrečni deželi vlada že tak položaj, da ljudje uživajo podgane in mačke, ker druze- ga ne dobijo. Wilson bo zagro- zil, da če Meksikanci ne miru- jejo, da bo našel pota in sred- stva, s katerimi prisili Meksik- kance k miru.)

231 ladij potopljenih.

London, 31. maja. Admira- liteta je izdala poročilo, ki ka- že, da je bilo 56 angleških tr- govskih ladij potopljenih od nemških križark, 12 od min in 62 od submarinov, skupaj 130, odkar se je vojna pričela. 83

ladij je zgubljenih. Devet sub- marinov so Angleži potopili, odkar se je začela vojna.

Zeppelin nad Londonom.

London, 31. maja. Kakih de- set Zeppelinov se je danes po- noči prikazalo nad Londonom. Zeppelini so metali užigajoče bombe nad mesto, in požar je v predmestjih na tolikih pro- storih začel, da je bilo požarni brambi nemogoče ogenj gasi- ti. Konečno so bili Zeppelini prepojeni.

Avstriji se umikajo.

Petrograd, 31. maja. V Kov- no provinci se Nemci še ved- no ustavljajo našemu bombar- diranju, toda bitka se nadalju- je v našo korist. Med reko Pili- co v gorenjim tokom reke Vis- le smo od 12. do 24. maja za- jeli 209 avstr. častnikov in 18. 617 mož. Avstriji se umikajo na celi črti. Naše čete so več- raj prekorčile reko Libacovka in osvojile mesto Monasterz ter prizdijale sovražniku teške zgube.

Laški kralj na bojišču.

Rim, 1. junija. Brzovjaka iz- bojišča naznanja, da se je laški kralj osebno udeležil bojev proti Avstrijcem. Tekom zad- njevega napada na Monte Baldo je kralj osebno basal in streljal z enim topom. Deževalo je ves čas, toda kralj se za to ni zme- nil. Italijani napredujejo proti Avstrijcem. Italijani so zavze- li Cortino, jako važno avstrij- sko oporišče. Z zavzetjem Cortine je ogrožena avstrijska trdnjava Landro, ki krije važno železniško med Boznom in Ce- lovcem. Švicarski listi pišejo, da so se Italijani bojevali dose- daj samo z avstrijskimi rezerv- vami, in da bo hujše za Italia- ne, ko pridejo izvežbane av- strijske čete iz Galicije na bo- jišče.

—Tatovi so ulotili v stano- vanje Wm. Schroederja na 16219 St. Clair ave. v ponde- ljelek ponoči. Odnosli so \$500 gotovine in čekov za \$400. Na 7006 Superior ave. v Millerjevi trgovini za čevlje so odnesli \$383 gotovega denarja in \$48 v čekih.

—Krasen sprejem je imelo v ponedeljek popoldne 206 novih državljanov, med njimi 47 Slo- vencev, v parku pred novo so- dnijo ob jezeru. Velike čete boy scoutov so tvorile častno stra- žo novim državljanom, godbe so igrale patrijotične himne, ko so prisegli novi državljani na ustavo Zjed. držav in so jim bili podeljeni državljanski pa- pirji. Krasen nagovor je imel sodnik Levine ter sodnik Vick- ery, ki je med drugim rekel: Mi Amerikanci hočemo biti sami za sebe. Ne maramo se družiti z nobeno evropsko vlado. Mi hočemo mir, toda nik- dar se ne bomo uklonili no- benih sili, pa če pride potreba, tedaj bomo korakali skupno v boj za naše kbristi, rojeni državljani in vi, ki ste danes po- stali državljani.

Stotnik gospod Josip Rusa, ki je pri zavzetju Premysla prišel v rusko vjetništvo, je zopet prišel svojem bra- tu g. dr. Marvrtju. Rusa je bil od- pot iz Moskve. Pismo je bilo od- dat 11. aprila in je razmeroma hitro prišlo v Ljubljano. Stotnik Rusa naznanja, da potuje "iz bolnice v bol- nice". V Moskvi je našel profesorja dr. Grošeljca na računskem oddelku pri finančnem ravnateljstvu Ogorela. Oba sta teko ranjena. Tudi poroča, da je bil dr. Levčič dne 25. novem- bra v Premyslu pokopan.

V ruskem vjetništvu se nahaja me- dičeski doktor Lukač, ki je bil pre- dle časa v bolnišnici belgijske voja- nice v Ljubljani. Pisal je iz Ujedin- je, kjer se mu godi razmeroma dobro.

Oglašal se je iz ruskega vjetništva. Rezervni poročnik gospod dr. Josip Zolček, ki je bil v Premyslu in ni bilo več ko-šev, mameca sobnega po- ročila o njem, se je uglasil sedaj iz Austriane na slovensko in brojavno: "sem zdrav in vtič". O družbi naših ožjih rojakih, ki so bili tudi v Premyslu, se ni poročil.

CLEVELANDSKA AMERIKA.

IZHAJA V TOREK IN PETEK.

NAROČNINA:

Na Ameriko \$2.00

Na Evropu \$3.00

Na Cleveland po pošti \$2.50

Poslano po pošti po 3 cente.

Dupli list podpisani u osebniosti se ne sprejemajo

Vaa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na:

CLEVELANDSKA AMERIKA,
6119 ST. CLAIR AVE. N. E.
CLEVELAND, O.

HOWARD KALISH, Publisher.
LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED TUESDAYS AND FRIDAYS.

Read by 15,000 Slovenians (Krajinari) in the City of Cleveland and elsewhere. Adver- tising rates on request.

TEL. CUY. PRINCETON 189

Entered as second-class matter January 8th 1909, at the post office at Cleveland, O. under the Act of March 3, 1879.

No. 44. Tuesday June 1. 1915.

Za Jugoslavijo.

Odlični hrvatski dnevnik "Hrvatski Svijet" v New Ycr ku priobčuje dopis od svojega posebnega dopisnika iz stare domovine, v katerem se čita:

V Petrogradu se mudi že ne- kaj časa na važni politični mi- siji radi spoznanja jugoslovans- kih razmer z rusko javnostjo, g. Fr. Supilo, bivši hrvatski dr- žavni poslanec, čče poznane "Reške resolucije" eden naj- boljših hrvatskih književnikov, govornikov in čenikarjev. Pred nekaj dnevi se je razgovarjal z njim eden izmed so-urednikov ruskega lista "Novoje Vrem- ja". Pri tem razgovoru se je g. Supilo izrazil sledeče:

"Ves severo-zapadni del bal- kanskega polotoka je naseljen z enim in istim narodom, ki ima tri imena: Hrvati, Srbi in Slovenci. Zemlja, kjer ta narod stanuje, se imenuje: Jugovzhod- na karintija, avstrijsko Pri- morje, Istrija, Gorica, Gradiš- ka, Kranjska, Južna Stajerska, južna Ogrska, Hrvatska, Sla- vonija, Dalmacija, Bosna, Her- cegovina, Črna gora in Srbija. Prostor, katerega ta zemlja obsega, znaša 260.000 kvadrat- nih kilometrov s 14 milijoni prebivalcev. Izmed teh jih je trinajst milijonov Slovanov, en milijon pa Nemcev in Mažarov, Talijanov in Rumunov, ki so razdeljeni po vseh krajih. To- rej 93 odstotkov je Slovanov in le 7 odstotkov drugih na- rodov.

Književni jezik je eden. Kar se pa tiče narodne govornice, so različna narečja, toda razlika med njimi ni niti tolikšna kot pri raznih italijanskih narečjih. Saj je znano, da pri glasoviti laški obravnavi Notarbartoli v Milanu, milanski porotniki ni- so mogli razumeti siciljanskih prič, in so morali priti tolmači. Tega pa se pri nas Jugoslovani- nih ne more trditi, ker se v go- voru medseboj popolnoma ra- zumemo.

In če so Italijani lahko zje- dinjeni, s svojimi silno različ- nimi narečji kot so: lombardij- sko, pijemontesko, napolitan- sko in siciljansko, zakaj ne bi mogli biti zjedineni mi Jugo- slovani, Srbi, Hrvati in Slovenci. Ker smo etnografsko edini, je naravno, da bi bili edini la- hko tudi politično.

Za ta narodni ideal se vne- ma skoro vsak izobražen, plemen- it Slovenec, Srb in Hrvat, in kar je glavno, vsa srbska, slo- venska, in hrvatska cmladina, o čemur smo imeli tisočero prilik se prepričati.

Kljub vsem poskusom Avstri- je, da nas zaslepi, pa je vendar naša celokupna inteligencija težila po narodnem združenju. Jedini bi imeli ob primorju le- po državo, v kateri bi Primor- je kot odločni pomorščaki, igrali važno ulogo. Zjedinen- je bi se zvršilo na podlagi cen- tralističnega federalizma.

Na vprašanje, kaj misli Ita- lija o jugoslovanskem zjednje- nju in o jugoslovanskem giban- ju, je g. Supilo odgovoril: Zadržaj Italije v tej vojni je jako čuden. Italija skače na le- vo in desno, samo da bi dobila več plena. Ako Rusija ne bo

zadostno močna in kmalo uni- čila Avstrijo, tedaj bi Italija planila nad Avstrijo in ji iztr- gala ne samo italijanske kraje, pač pa tudi nezavarovane de- žele ob Jadranskem morju.

Ves svet ve, za katerim hre- peni Italija, izvemši Tretina, je naseljen s Slovenci. Če bi se italijanske težnje ustreglo, bi bil to težak udarec vsem Jugo- slovanom, posebno pa Sloven- cem. Zgodovinska pravica, na katero se naslanja Italija, ko zahteva Primorje, je ravno to- liko vredna, kot če bi Italija zahtevala za sebe Anglijo in Francijo, kajti tudi Anglija in Francija je nekoč spadala pod rimsko cesarstvo.

Ko je na Balkanu začel div- jati in razgrajati Turek, so te- dajni Benečani uporabili kaos na Balkanu in so se polastili Jadranskega primorja, osobito južne Istre in Dalmacije. Toda raditega, ker so bili Benečani za kratek čas gospodarji jugo- slovanskega primorja, pa nima- jo še zgodovinske pravice, da si sedaj lastiti to zemljo, po- sebno ne pod onim načelom, pod katerim se danes vodi voj- na v Evropi.

Celo stratejski razlogi Ita- lije ne morejo pomagati laški ekspanzivi. Ko bo zmanjkalo Avstrije, koga naj se Italija boji? Mi smo trikrat manjši od italijanskega naroda. Mi ne bi nikdar napadali, in bili bi sre- ni, da bi v mino živeli. Zgodo- vina je dokazala, da je zapadni del Jadrana vedno obvladal vzhodni del. Jasno je, da nače- la italijanske osvojevalne poli- tike nimajo ničesar skupnega z narodnimi načeli. Mi želimo, da smo z Italijo v slogi.

Toda če Italija želi, da se iz- neveri načelom narodnosti, te- daj se bodejo začele nove borbe in vojne, in Italijo čaka na Bal- kanu ista usoda, kot jo je do- živel Avstrija. V tem smislu sem govoril tudi z državniki Francije in Anglije. Po mojem prepričanju, bi naš jugoslovans- ki narod pod Italijo propadel, dočim je pod Avstrijo še neko- liko beraško živel. Če bi nam bilo ponujano, da izbere- mo izmed dveh zlov, tedaj bi bilo bolje, da se oni del našega naroda, ki se ne bi mogel osvo- boditi, še nadalje ostane v av- strijski sužnjosti, ker pod itali- jansko vlado bi naš narod po- polnoma in takoj propadel."

Na vprašanje ruskega ured- nika, kaj so mu diplomatje v zapadni Evropi povedali, je g. Supilo odgovoril:

"Zapadna Evropa je vedela za Srbijo, toda vedeli so tudi za naše boje z Avstro-Ogrsko, to- da niso pa vedeli, da smo mi politično toliko zreli, da lahko vsak čas osnujejo svojo samo- stalno državo.

Sir Edward Grey mi je po- vedal, da po njegovem mislje- nju, je treba rešiti jugoslovans- sko vprašanje na temelju na- rodnega principa. Ravno tako mi je povedal Delcasse, fran- coski zunanji minister in As- quith, angleški ministrski predsednik.

Kar se tiče vas Rusov, ste naši bratje. Mi smo kost vaše kosti, kri vaše krvi. Zato pa ne pričakujemo od vas samo pra- vičnosti, pač p tudi bratske ljubezni in pristrčnosti. Tudi tu dosedaj naša stvar ni bila po- vsem jasna. Je še nekaj nejas- nih in krivih informacij, katere je treba odstraniti, ako hoče- mo da se naše jugoslovansko vprašanje reši pravilno in naj- boljše.

Z ozirom na Srbijo je rekel g. Supilo, da gleda srbska vlada na položaj Slovencev in Hrva- tov kot na splošno stvar. Temu priča tudi izjava vlade me- seca decembra 1914, ki se gla- si: "Srbija vrši narodno dolž- nost nas vseh, ki živimo izven njenih mej. Srbija je za nas to, kar je Pijemont za Italijo.

Rusija ne bo pustila na no- ben način, da drugi trgujejo na naš račun, ker smo tudi mi kul- turen in zaveden narod, ki se ne more smatrati samo kot etnografski material. To bi bil vzrok novih borb in novih težav.

To je bil Supilov razgovor z ruskim urednikom največjega ruskega lista "Novoje Vremja". Iz Srbije je prišel v Italijo po važni politični misli dr. Ante

Trumbić, odvetnik iz Spleta, član dalmatinskega deželnega zbora, eden najbolj uglednih hrvatskih državnikov in politi- karjev in najodličnejši zago- vornik jugoslovanskega zdru- ženja. Iz Italije odpotuje dr. Trumbić v London, kjer je središče jugoslovanskega odbo- ra, ki deluje za svobodo Jugo- slovanov. Tu bo dr. Trumbić v društvu z Supilom, Hinkovi- čem, dr. Potočnjakom, in še z nekaterimi drugimi odličnjaki, delovali na vse sile, da se pres- niči — Jugoslavija, osvobode- nje jugoslovanskih sužnjev iz- pod avstrijskega jarma.

V Skopljah, 15. aprila, 1915.
D. Narančić.

V kakem položaju se nahajamo danes?

Piše L. Smodlaka.

V razvoju naše nacionalne ideje so nam metali vedno pole- na pod noge, in nasilno so nas gonili na stranska pota, da ne bi prišli do zavesti. Vsak pos- kus, da se združimo v eno celo- to, vsaka misel na narodno združenje je bila pri nas vedno že v početku udušena. Avstrijs- ka politika je šla vedno za tem, da se naš narod drobi v špecijalne narodnosti, da se naša zemlja razdeljuje na po- samezne komade ali pokrajine, katere naj bi imele razne dr- žavne uprave. Na ta način je bil naš narod reprezentiran po svojih pokrajinskih imenih. Ta- ko so na eni strani Srbi, na drugi Bošnjaki, Hercegovci, na tretji Hrvati in Dalmatinci, na četrta Kranjci, Istrijani, Sta- jerci. Naš narod tako ni imel nikdar skupnega imena a zu- nanjemu svetu so pravili, da je to narod brez vsakih močnih medsebojnih vezij. Zunanji svet je imel o nam vedno ne- jasno pojmovanje, kajti drža- va, kateri je narod pripadal, je smatrala za svoj posebni inte- res, da je širila o nam take in- formacije, da smo vedno ostali v temi pri drugih. Tako nas je vlada le delila. Del Jugoslovani- je pripadal avstrijski polo- vici, del hrvatski, tretji pa del skupni upravi Avstro-Ogrske. Tako je imela naša skupna do- movina več gospodarjev, več postav in uprav, samo da je bil narod bolj zmešan.

In v takem razdeljenju in neslogi se je razvijal naš na- rod, in vsakdo ve, da pri takem položaju naš narod ni mogel bogvekak politično, gospodar- sko ali kulturno napredovati. Protinarodna habsburška dina- stija je natvezala našemu narodu čudne pojme o državi, na- rodnosti, svobodi in veri. Da- nes je vlada trdila to, drugi dan drugo, kakor je bolj kaza- la njena korist. Narod pa je bil od tega ves zbezan, ni ve- del ali je pitč ali miš, in udal se je v "božjo voljo" ter postal apatičen proti vsemu. Na ta način je narod dobil le nekol-iko pojma o raznih stvareh, in ker se mu ni nikdar kaj koreni- tega, značajnega razkladalo ali ga učilo, je zmešal posamez- ne pojme, in posledica take zgoje je današnja kultura slo- venskega naroda. Često so bili pojmi pri našem narodu tako pomešani, da so razne narodne stranke trdile vsaka svojo o gotovi stvari. Nastal je naren- depir, psovanje, poboji, in avstrijska vlada je lepo ob stra- ni stala ter se smejala narodu, ki se sam medseboj krega, in tako lomi in ruši svoje moči, da bo izmučen, oslavljen ostal zavedno hlapec habsburških ti- ranov. Zdrav narodni razum se je neprestano zastrupljal v jav- nosti.

Mi nikdar nismo imeli svoje- ga pravega imena, in o tem ve vsakdo, ki je živel pri tujem narodu in od njega slišal, kako se o nas sodi, kako se nas ime- nuje. Zato nam je bilo silno teško, da se predstavimo kul- turnemu svetu. Kakor hitro se nas je zbrala kopica v tuji de- želi, že nismo vedeli kaj smo. Eden pravi: Jaz sem Hrvat-Dal- matinec, spadam pod avstrijsko krono. Drugi je rekel: Jaz sem

Hrvat iz Hrvatske, spadam pod ogrsko vlado. Tretji pravi: Jaz sem ogrski Slovenec, spadam pod Mažare, četrta pa pride, jaz sem Stajerc in spa- dam pod Dunaj. In končno pride še peti in pravi: Jaz sem pa iz Bosne in spadam pod Av- stro-Ogrsko monarhijo. Tako smo bili neprestano cepljeni, zmešani, nikjer nismo znali po- kazati edinstvi, narodne složne skupine, ker vlada nas je učila, da se tako imenujemo kot smo prebivali po raznih okrajih, ne pa kot smo imeli svoje pravo narodno ime.

Zato je pa tako teško doka- zati zunanjim narodom, Fran- cozom, Angležem in Ameri- kancem, da so te razne kom- binacije enega naroda, v resni- ci le en sam in isti narod. In da nismo prišli v resnici do no- benega upoštevanja, se je av- stro-mažarska vlada polastila našega časopisja, katerega je vedno kontrolirala. Tako na- rodna skupnost ni nikdar pri- šla do svojega pravega izraza, in to je imelo za posledice, da nas zunanje države niso nikdar smatrale za en in isti narod.

Pa še nekaj: S cepljenjem naše narodne skupine je av- strijska vlada skrbela, da se je en in isti narod začel sovražiti med seboj. Kranjec je udrihal po Stajercu. Korošec je kletl Kranjca, Stajerc psoval Pri- morca. Zapeljani naši bratje so mislili, da je "Kranjec" kak po- seben narod, "Stajerc" zopet drugi narod, dasi govorje ljudi- je v teh deželah en in isti jezik, so pravi krvni bratje med se- boj. Iz tega so se razvili tudi različni politični ideali, ki so si medseboj jako nasprotovali. Avstrija je to porabila in tro- bila zunanjemu svetu, da ta narod nima nobene gospodar- sko-politične skupnosti, da sploh nima nobenih narodnih teženj. Nanfen te avstrijske politike je bil, da se svetu po- kaže, da naš narod sploh ni sposoben in ne mara nobene samostalne državne organiza- cije.

Glejte, tako je na eni strani skrbela avstrijska vlada, da smo se topli med seboj in se prezirali, na drugi strani pa je kričala taista vlada med svet: Glejte: ali je to narod, ko ima vendar vsak kraj druge ideje, druge težnje! Ne, ti ljudje ni- so zreli za javnost. Ta narod- na razcepljenost je bila kriva, da se drugi narodi niso brigali za nas, dasi bi nam pomagali in so nam bili naklonjeni, toda avstrijska vlada je vedno skr- bel, da nas je očrnila in na- mazala pred svetom.

Tak položaj je jako težak in imel je za nas hude posledice, kljub temu pa vsa avstrijs- ka strahovlada ni mogla ubiti v narodu zavesti za zdravo ide- jo edinstva. Tak položaj je po- vzročil, da se je naš narod delil, in da ljudje in narodi, ki bi bili lahko naši prijatelji, se niso za nas dovolj brigali, toda mi vemo, da se avstrijski vladi to ni popolnoma posrečilo. Na- rodne zavesti ni mogla avstrijs- ka vlada nikdar zatreti.

Težak je naš položaj, toda še se nam nudijo pota, da prema- gamo težave, da nastopimo pred svetom in rečemo: Tu je naš narod, zatiran, ubijan, iz- koriščen, toda ima v sebi še svojo narodno zavest, željo in voljo, da se otrese suženjstva in postane svoboden.

Narodni sinovi, na delo, da nam svoboda čimprej zasinje.

Kje je pravica?

Boginja pravice, ki vlada v tej svobodni zemlji, se je že večkrat prikazala na strani o- nih ljudi, ki izkoriščajo delav- ce in malo manj kot da jih ne držijo v sužnjosti. Ta boginja mnogokrat udari po licih one ljudi, ki s svojim trpljenjem pripomorejo, da se svet živi in uspeva.

Toda ravno ta boginja, s ka- tero se ljudje toliko hvalijo, pokaže popolnoma drugo lice če stopijo pred njo ljudje, ki uživajo "splošno spoštovanje" med narodom, ki na "pošten" način zaslužijo milijone, s ka- terimi druge izkoriščajo. V

njih rokah je vse ono, kar se naziva vlada. Oni delajo posta- ve, in sicer take, da njih lastne koristi čuvažo, ne zmenivši se pri tem, koliko tisoč siromakov mora raditega stradati in trpe- ti. No, in — žalostna pojava, da večina delavskega naroda hoče in želi, da je tako, ker drži z onimi ljudmi, ki zastrupljajo in zaničujejo delavstvo.

Koliko tisoč slučajev so že doživeli delavci, ko so spoznali moč onih ljudi, ki nad njimi vladajo. Toda delavci ostanejo kljub vsem krivicam, ki se jim gode, mirni in strpljivi, dočim delodajalci do skrajnosti izko- riščajo njih mirnost in strplji- vost. Ko gospodarji izčrpajo poslednjo moč delavca, pa ga prepustijo bedi in siromaštvu. Na njegovo mesto pa vzamejo zdrave in krepke delavce, ki komaj čakajo da pridejo do de- la, in najsibo še za tako malo plačo. Delodajalec pa je seve- da vesel, če dobi krepkega de- lavca za malo plačo! Kje je tu boginja pravice? Kje so posta- ve, ki bi hranile delavce, ki so celo svoje življenje posvetili koristnemu delu za napredek človeške družbe.

In če se dobijo med brez- pravnimi delavci ljudje, ki ne morejo mirnim srem gledati krivice, ki se prizadevajo delav- cem, če taki ljudje pripovedu- jejo delavcem, da imajo pravi- co za boljše življenje, da imajo pravico zahtevati večjo plačo, za krajši delavni čas in za bolj- še postopanje z njimi, in če ta- ki ljudje prepričajo delavce o tem in delavci gredo na štrajk, da izborijo svoje pravice — te- daj nastopi bogatin in pokliče državno postavu ter označi ta- ke delavce za "puntarje", ki kršijo postavu, ono isto posta- vo, ki dovoli delodajalcem iz- koriščevanje ljudstva, delav- stva, postava, ki varuje deloda- jalce pri slepariji, postava, ki strelja in obeša revne delavce.

Dogodki v Coloradi, Michi- ganu in West Virginiji mora- jo delavcem odpreti oči. Silne krivice, katere je delavstvo pre- trpelo v zadnjih bojih, morajo dati delvcu misliti.

Mnogo izmed naših čitate- ljev mogoče ve, kako silna kriv- ica se je zgodila pred kratkim hrvatskim delavcem — štraj- karjem v West Virginiji. Ne- dolžne delavce Hrvate so obsi- dili na smrtno ječo, samo za to — ker so se protistavili kom- panijskim hlapcem, ki so po na- ročilu premogarskih baronov hoteli s silo zadušiti štrajk med delavci. Groza popade člove- ka, če misli, kakšne postav- e imamo za delavce v tej zemlji svobode! Nikdar ni bilo v Ru- siji takih postav, da bi delavca po nedolžnem obsodili za pra- zen nič, in prav take obsodbe so se izvršile tu v "svobodni" Ameriki.

Hrvatski odvetnik Fr. Bo- gadek iz Pittsburgha, je v "Za- jedničaru" obširno o tem kru- tem in nasilnem delu napram Hrvatom v West Virginiji po- ročal. Iz tega poročila se na- tančno razvidi, da je vsa moč, vse postav- e, vse sodnje v West Virginiji popolnoma v rokah kapitalistov, in da dela- vec pred temi sodnjami ne mo- re pričakovati najmanjše pra-

Dalje na tretji strani.

Prebavna tonika za sta- re in slabotne osebe. Tudi zelo primerna za rabo okre- vancev.

SEVERA'S BALSAM OF LIFE

(Severov Življenski Balsam). 70c.

Priporoča se zoper za- peko, nepre- bavo, slabo prebavo, otr- pla jetra, žol- čnico in po- navljajočo mrzlico.

Ni mogel prebavljati.

"Po rabljenju Severovega Življenskega Balzama dva tedna, sem se počutil veliko boljše in zdravjeje. Nadigovam sem bil dolgo časa, ter nisem mogel pre- bavljati svojih jedi, toda po rabljenju Severovega Ži- vljenskega balzama, je neprihika prešla in me postila v dobrem zdravju. Priporočam ga vsem, ki trpijo vsled želodčnih nepravil."

Dymian Moroz, Box 14, Duffield, Mich.

"ZDRAVJE ZA ZENSKO" je imo naše knjižice, katere je spletna v nepre- vni sledi katerih je izkazal SEVEROV REGULATOR svojo vrednost kot to- nika in ženskini najbolj prijetni v njenem trpljenju. Knjižico pošljamo zastonj na vprašanje. Cena Severovega Regulatorja je \$1.00.

Severovi Pripravki so na prodaj v lekarnah. Dobite Severove. Ne vznemite nadomestitev. Ako jih ne morete dobiti, naročite jih od nas.

W. F. SEVERA CO.

CEDAR RAPIDS IOWA

TEL. PRINCETON 1835-L

FRANK ČERNE

SLOVENSKA TRGOVINA

S FINIMI URAMI, DIAMANTI, GRAMO- FONI, SREBRNINO IN ZLATNINO.

6033 St. Clair Ave.

Kadar želite kupiti dobro uro in drugo zlatnino, Columbia grafofone, ploče v vseh jezikih, posebno importirane slovenske ploče iz stare domovine ter vse v to stroko spadajoče predmete, obrnite se zaupno na svojega rojaka. Prodajam tudi na mesečna odplačilo. Točno popraviljanje ur, zlatnine in grafonov. Vsako blago je jamčeno.

Zavarujem proti ognju in drugim nezgodam

POSEBNOST! Varnostni bondi za društvene urednike po 25c. od \$100.00 na leto. — Javni notar. — Pojasnila in navesti zastonj.

AUGUST HAFFNER,

1203 Norwood Road

CHARLES ARMBRUSTER

MESNICA PRVE VRSTE

NAJBOLJŠE SVEZE IN PREKAJENO MESO.

6112 ST. CLAIR AVE.

Hiše naprodaj. Zavarovanje proti ognju.

JOHN ZULICH, 1165 Norwood Road

prodajalec zemljišč in hiš. Garantira svoje delo. Izdelujem prepisne listine in jih notarsko potrjujem.

OGENJ

Nikar ne čakajte, da bi vam ogenj škodo napravil, ker potem ni pomoči. Pridite k meni. Zavarujem hiše, trgovine, pohištvo, automobile, konje, vozove in društveno imetje proti ognju in nevihti. Za vse take potrebe se obrnite na gori omenjeni naslov

Ker so se poslednji čas poštne razmere izboljšale pošiljam zopet redno

denarje v staro domovino.

Pošiljatve ne pridejo v sedanjem času tako brzo naslovniku v roke, pač pa v teku 20 do 24 dni.

100K velja sedaj \$16.50 s poštino vred.

Brzjaviti nemorete sedaj ne v Avstrijo, niti na Nemško, naj- manje pa denarje poslati potom brzjava.

Frank Sakser

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, O.

"MRTVAŠKA ROKA"

Roman.

NADALJEVANJE IN KONEC ROMANA "GROF MONTE CRISTO."

SPISAL DUMAS-LE PRINCE.

"Gospod," reče, "kar v glavo mi ne gre, kaj mislite. Vi govorite o mojih zaveznicih; ali bi bili tako dobri in mi povedali, kdo je moj zaveznik? Ali ne veste, da v tem trenutku nisem drugega kot portir gledališča Argentino? Kako se morem torej pečati z vami?"

"To so bajke, gospod baron. Slab trenutek ste si izbrali, da skrivate svoje srčne bolesti. Nam je jako dobro znano, da ste vi agent francoske vlade, in da delujete na to, da izpodkoplje tla grofu Monte Cristo."

"Jaz? — Jaz?" zakliče Danglars. "Jaz popolnoma ničesar ne vem o tem človeku, kot da je posebjena skrivnost."

"Govorite, gospod baron."

"Slišal sem govoriti, da je grof Monte Cristo postal žrtev velike tatvine, in vse njegove zadeve so sedaj zgubile mnogo upljivost."

Pepino se pa zaničljivo nasmehne in zmaje z rameni.

"In kaj so mu ukradli?" vpraša.

"Nobenega denarja, pač pa neko čudovito stvar, neki talisman, s pomočjo katerega je vse dobil, kar je želel, da je zadostil svoji maščevalnosti."

"To pripovedujete komu drugemu," reče Pepino. "In kakšen talisman je bil to?"

"Mrtvaška roka!" odvrne Danglars.

Pepino prebledi in se strese.

"Ljudje govorijo," nadaljuje baron, "da je grof Monte Cristo, ki je toliko časa slovel po celi Evropi, popolnoma propadel, odkar so mu odvzeli talisman; in to je tudi vse, kar jaz vem."

Pepino je imel v sebi one vrste vraže vere, ki počiva v srcu skoro vsakega Italijana. Za te ljudi je vsaka beseda svetega pisma, vsako gibanje mašnika pri oltarju neka nerazumljiva skrivnost, katero prav posebno spoštujejo.

Pepino, predznan in neustrašeni bandit, ki bi sicer pri trezni pameti popolnoma mirno ustrelil vsakega človeka, pri katerem bi sumil nekaj zlatnikov, ta Pepino ni imel poguma, da bi se s šivanko zboldel mrtvega človeka. Pač pa je bil pripravljen poleg mrtvega človeka poklekati in zmoliti molitev za dušo ranjkega! Zgodba, ki mu jo je Danglars pravkar omenil in besede, katere je slišal od Pastrinija, so ga popolnoma zmešale, in mnenje Pepina napram grofu Monte Cristo se je popolnoma spremenilo. Strašno se mu je zdelo, da nosi grof s seboj mrtvaško roko, katero je bržkone odrezal kakemu mrtvecu in ga tako v grobu onečastil. Pa če tudi je zginila pri Pepinu simpatija, pa je ostala kljub temu hvaležnost in Pepino je prisegel rešiti življenje grofa, kakor je grof rešil njegovo.

"Gospod baron," reče Pepino, "kakor čudno je vse, kar ste mi pripovedovali, toda ni še dovolj, da vaših zaveznicov ne bi še bolj zavržil."

"Že zopet! — Toda kdo so ti zavezniki? Povem, da jaz nisem zapleten v nobeno stvar in nimam nobenih zaveznicov."

"Ne zgubiva časa," odvrne bandit. "Če mi odrečete, kar zahtevam, tedaj vas umorim."

"Prisegam vam, gospod, da se motite. (Napačno so vas podučili. Jaz nikakor ne preganjam grofa.)"

"Dobro, vrjamej vam, toda povejte mi, kdo je ukradel mrtvaško roko? Za to vam dam tisoč frankov."

Ta predlog je ugajal Danglarsu, in pripravljen je bil vse povedati.

"Ali smem računati na vašo molččnost?" vpraša Danglars.

"Da, ekselencja," odvrne Pepino.

"Dobro torej, odštejte torej

denar na mizo."

"Vraga," zakliče Pepino, ko našteje Danglarsu denar v roke, "proketo se vam nudi. Toda, vaša ekselencja naj premisli, da če mi niste povedali popolne resnice, da vaše življenje ni vredno več centima. Tu je denar!"

"Tu je pa resnica," reče Danglars, ko vzame denar in nadaljuje: "V hotelu maestra Pastrini, v drugem nadstropju, vrata št. 2, stanuje neki gospod, ki je prišel iz Francije, in ta človek ima relikvijo, razlo grofu Monte Cristo. Z lastnimi očmi sem videl mrtvaško roko, spravljeno v jeklenem zaboju, in na enem prstu te roke sem opazil zlat prstan, na katerem je bilo vtisnjeno nekaj črk."

Baron poželjivo gleda na denar, ves začuden, da mu prinese tako malovažno naznanilo toliko svoto zlatnikov.

"Sedaj pa, gospod baron, če se hoče vaša ekselencja potruditi in mi vse natančno razložiti o možu, ki ima mrtvaško roko, tedaj obljubim jaz, Pepino, podpoveljnik Luigi Vampe, da potojim svoto, katero ste že prejeli. Toda opozorim vas pri tem, da vsaka sleparija bo plačana z umorom, če za las spreminite resnico."

"Toda prisegam vam, da ničesar drugega ne vem o tem človeku."

"Toda jutri ali pojutrašnjem pa že lahko kaj zveste."

"O, če je tako, potem pa bo že mogoče. Kje se dobiva?"

"Ni potreba, da izbirava poseben prostor. Kakor hitro kaj zveste, lahko poveste vse onemu možu, ki vam pove geslo: Zvestoba za Vampa in Pepina."

"Toda kje bom dobil tega moža?"

"Povsod."

"In denar?"

"Od ravno tega moža."

Po teh besedah se bandit poslovi od Danglarsa. Bil je popolnoma zadovoljen s svojim uspehom in prepričan je bil, da mu bo Danglarsova poželjivost po denarju mnogo koristila. In v resnici si je tudi Danglars mel roke, ko ga je Pepino zapustil. Upal je na nova bogastva.

"Prav gotovo," je dejal, "bom spolnil svojo obljubo. Malo dela je, malo težav, toda mnogo denarja."

Takoj je sklenil, da opusti svojo službo kot portir pri gledališču Argentino, in zaziban v najslajše sanje je mirno zaspal kot najbolj nedolžni in mirni človek na svetu.

ENAJSTO POGLAVJE.

Nepričakovan obisk.

Ko je gospa Danglars zapustila Pariz, je sklenila, da se popolnoma ogne Francije, kajti za ženo, ki je bila že od svojih otroških let navajena zabav in elegancije glavnega mesta, mala mesta niso imela nobene privlačnosti. V Lyonu se je le toliko časa ustavila, da je njen prijatelj Debray v Parizu prodal njeno veličastno hišo, in ko je prejela denar, je odpotovala proti Italiji.

Ko je dospela gospa Danglars v Rim, se je nastanila v hotelu maestra Pastrini, in sicer na poseben način, tako da je morala plačati dvojno takšno navadnih gostov. V Rim je dospela s potnim listom, ki se je glasil na ime Servieres, oddaljenega sorodnika njene rodbine, ki je bil bolan in je potoval po svetu za svoje zdravje. Po imenu Servieres je bila v hotelu tudi poznana. Hotel je zapuščala le proti večeru v moški obleki, nakar je odšla na drugo mesto, kjer se je preoblačila v žensko obleko. V ženski obleki je obiskovala tudi gledališča.

Slučaj nanese, da se mnogokrat srečata dve osebi, ki se

sicer ne bi dobili, če bi se še tako iskali. Tako je baronovka prvi večer, ko se je mudila v gledališču, spoznala svojo hčerko. To je udarilo kot strela na njo; menila je, da pomeni to srečanje njeno smrt. Od tega časa naprej je sklenila, da ne obišče več gledališča, kjer je bil njen ponos, tako silno razžaljen. Proučevala je vse načine, kako bi Evgenijo odstranila od gledališča in jo zopet uvedla v družbo.

"Obiskala jo bom," je rekla, "govorila bom z njo, in ponižala od sramote, bo padla pred menoj na kolena ter bo prosila odpuščanja."

Toda ponosna dama se je motila. — Dan po predstavi v gledališču, se je baronovka podala k neki stari ženski, kjer si je za malo najemnino preskrbela posebno sobo. Tu se je spremenila iz bolehnega mladeniča v močno in lepo gospo, se zavila v šal in stopila v eleganten voz.

"K gospodičnam d' Armilly!" je zapovedala kočijažu. Obe prijateljici ste pravkar prejeli bogato darilo njih impresaria, in objete v ljubezenskem objemu ste jokali-veselja in sreče, ko začujete, da obstoji pred njimi stanovanjem ekvipaža in kmalu potem nekdo močno potegne za zvonce.

"Če se ne motim," zakliče Luisa, "je to danes že štiriindvajseta kočija. Ali ni to preveč, ljubica! Štiriindvajset kočij en sam dan pred istimi vrati? Ljudje bi mislili, da je tu stanovanje velikega državnika, odličnega diplomata ali pa celo grofa Monte Cristo."

V tem trenutku se odpro vrata, in neka gospa, srednje starosti stopi v sobo. Bila je hišna gospodinja obeh gospodič.

Komaj je stopila gospodinja v salon, kjer ste stanovali Evgenija in Luisa, ko zakliče slednja, ne da bi pustila kaj časa za izgovor, napram hišni oskrbnici:

"Kaj pa je, Aspazija? Mislim, da sem vam že nekoč povedala, da naju ne smete nikdar motiti, kadar sva sami."

"Oprostite," odvrne Aspazija, "toda če vaju motim, ni to moja krivda. Dobro vem, da vaju ob tej uri ne smem motiti, toda spodaj je neka francoska dama, ki ni hotela slišati nobenih mojih zatrdil in je šla, da mora na vsak način z vami govoriti."

"Ona sili!" ponavlja Evgenija začudena nad usiljivostjo francoske dame. "Dobro, jaz je pa ne maram sprejeti."

"Oprostite, Evgenija," reče Luisa. Potem se pa obrne k Aspaziji in reče:

"Pravite, da hoče neka francoska dama z nami govoriti?"

"Da, gospodična."

"E," vzkligne Evgenija, "kaj misli, če je francoska dama, da ima zategadelj posebne pravice! Naj nama pošlje svojo vizitko, če je tako nasilna. Aspazija, pojdite in ne pridite več k nama. Če vam da vizitko, jo položite na mojo obleko. — Pojdite!"

Evgenija je govorila z glasom, kateremu se ni smelo zoperstavljati. Dobra gospa Aspazija si ni znala drugače pomagati kot da se je umaknila. Obe prijateljici pa stopite k glasovirju, kjer pričnete peti arijo iz opere Semiramis. Toda komaj so bile odpete prve note, že se vrata znova odpro, in gospa Aspazija prihití vsa razburjena v sobo.

"O!" vzkligne Evgenija nevoljno, "na ta način nama ne bo mogoče se pripravljati za opero. Moja ljuba gospa Aspazija, skoro bi mislila, da vas je obsedel hudoben duh ali da ste zgubili svoj spomin. Ali ste pozabili povelje, da ne sme nihče k nama?"

"Tisočkrat prosim odpuščanja," odvrne Aspazija. "Toda dama sedaj na vsak način zahteva, da vama izročim njeno karto."

"Pokažite nama njeno vizitko, Aspazija," reče Luisa, ko stegne roko.

Aspazija stopi korak naprej in izroči Luisi elegantno vizitko, kjer je bilo čitati z zlatimi črkami ime aristokratske dame.

"Ali je mogoče?" reče Luisa, ko pokaže karto Evgeniji.

"Baronovka Danglars," reče Evgenija. "Naj vstopi!" reče z malomarnim glasom.

"Bleda si postala," reče Luisa. "Pomiri se, ljubica!"

"Močna sem in ne bojim se očitkov svoje matere. Svoboda in prosta sem, in nikdar ne bom dovolila, da mi zopet nadenejo verige, s katerimi so me prej vezali."

[Potem se pa vsede k glasovirju in da izrazi svojim čutilom s hitrimi in kričnimi glasovi glasovirja. Skušala je s tem zadušiti vzdih njenega srca, ki so proti njeni volji silili na dan. Luisa pa sedi sanjavo in s povešano glavo pri njej. Tudi njen srčni mir je bil ranjen.]

Zdajci vstopi baronovka Danglars. Bila je oblečena v priprosto črno obleko. S čipkami okrašena palerina je pokrivala njena ramena. Od narave je bila blesta, toda v tem trenutku se je pojavila na njenem licu lahna rudečica.

Evgenija ji gre polagoma nasproti, se spodobno prikloni pred njo in ji hoče poljubiti roko. Toda baronovka Danglars ostane nepremična, in Evgenija vsa zažari v obraz.

"Da vas dobim v Rimu, gospodična," reče baronovka, "sem vam morala dati ime d' Armilly. Pred seboj imam torej gospodično d' Armilly, kateri nikakor ni treba skazovati nobene spoštljivosti napram baronovski Danglars."

Ko je gospa Danglars spregovorila zadnje besede, je pogledala na tovaršico njene hčere, ki je dobro razumela ta pogled. Treštila se je kot žrtev, katere čaka svojega rablja. Potem se pa baronovka ozre po sobi kot bi iskala z očmi stol, kamor bi se vsedla.

"O, vsedite se, milostiva gospa," reče Evgenija živahno, toda ne dovolj hitro, da ne bi baronovski prepričala izgovoriti sledeče besede: "Ne vem, če imate pri umetnikih iste navade kot kje drugje, toda opozarjam vas, nikkakor nisem navajena stoje govoriti."

Po teh besedah, ki so dovolj pričale, da zasramuje gospa baronovka obe dekleti, je postala Evgenija blesta kot mrlič, Luisa pa začela kot oglje.

"Milostiva gospa," reče Evgenija, ki je že zgubila vso svojo potrpežljivost, "pri umetnikih vladajo iste navade kot drugje, posebno tu v Italiji, kjer stoji aristokratija umetnosti na isti stopinji kot aristokratija rojstva."

"E," odvrne ponosno-baronovka z ironičnim nasmehom, "prepričana sem, da je celo višja. Saj se vam vendar izkazuje javna simpatija v gledališču. Toda Evgenija, mogoče ste me mislili vprašati, zakaj sem prišla. Pač ni težko uginiti. Ko ste se posvetili gledališkemu poklicu, ste morali zavreči celo svoje družinsko ime, tako ste se sramovali tega poklica. Nisi pa bila močna dovolj, Evgenija, da bi popolnoma pregnala stare navade," nadaljuje gospa Danglars z bolj prijaznim glasom. "Ostala si ista, Evgenija Danglars. In jaz, tvoja mati, imam pravico zahtevati —"

"Jaz vas ne razumem, mati," reče Evgenija.

"O, lahko me je razumeti. — S svojimi nasveti hočem prekriti napačne račune moje hčerkice. To je moja dolžnost, Evgenija, in če si ti pozabila, kaj si meni dolžna, pa jaz nisem pozabila materinih dolžnosti."

"Mati," šepeče Evgenija, v katere oči se prikaže dve svetli solzi. "Tako dobri in prijazni ste, zato sem vedno upala, da mi odpustite. Toda ne vrjemite, da se kdaj odpovem poklicu, kateremu sem se

posvetila iz proste volje, in katerega nikdar ne zamenjam s šumnim življenjem vaše družbe. Ko sem pobegnila iz rodne hiše, ko sem preživela tisoče nevarnosti in nadlog na potovanju, tedaj nisem nikdar mislila, da bi se vrnila kot mala, razvajena deklica domov in ponižno prosila odpuščanja. Jaz vas spoštujem — ljubim, toda, to prosto in častno življenje mi je ljubše kot vaša hiša."

"Dovolj, Evgenija," zakliče baronovka, ko vstane. "Vem, komu imam pripisati tvoje zmote in bolečino, katero sem prestala onega večera. Če bi ob pravem času kaj enacega slutila, tedaj ne bi doživela sramote, da postanem mati komedijantinj."

Dalje prihodnjič.

Cuy. Prin. 1193 W.

A. J. BUDNICK CO.

Plumbing & Heating.

6723 St. Clair ave.

Naše delo je točno, ceno in jamčeno. V zalogi imamo vse v to stroko spadajoče potrebščine po nizkih cenah. Popravljamo in novo upeljemo.

Zgorenja slika predstavlja našega glavnega potovalnega zastopnika.

Mr. Anton Šabec-a,

ki se je podal na potovanje po zapadnih državah. Obiskal bo rojake po Californiji, Oregon, Washington, Idaho, Montana, Utah, Wyoming, Arizona, New Mexico ter rojake po ostalih zapadnih državah. On je polno pooblaščen nabirati naročnine, tiskovine in oglase za naš list. Upravičen je postavljati nove zastopnike in pregledati poslovanje starih zastopnikov. Prosimo vse Slovence, da ga povsod prijazno in po bratsko sprejmejo.

"Clevelandska Amerika."

OBRESTITI

SE ZACNEJO VSAK DAN

VLOŽITE DENAR NA

LAKE SHORE BANK

in po pravilih plačamo do dneva, ko potegnemo denar van

4%

St. Clair and 55th St. Prospect and Huron Superior and Addison.

IZURJENI ZOBOZDRAVNIK.

Dr. A. A. Kalbfleisch, 6426 St. Clair Ave.

Govori se slovensko in hrvatsko. Točna postrežba. Časopisi na razpolago. Ženske strežnice. Edini zobozdravniški urad v mestu, kjer se govori slovensko in hrvatsko.

Uradne ure: Od 9:30 do 11:30 dop. Od 1:30 do 5:00 pop. Od 6:00 do 8:00 svečer

Telefon urada: East 408 J.

Telefon stanovanja: Eddy 1856 M.

Glejte, da ne dobite ponaredb, ki niso nič vredne zahtevajte pravi Pain Expeller s sidro znamko, kot jo vidite tukaj. 25c in 50c po lekarnah in naravnost od F. A. RICHTER CO. 74-80 Washington Street New York, N. Y.

L. Skok,

4118 St. Clair Avenue.

Prvi in edini slovenski klepar in strešni krovec in barvar hiš.

Vsako delo garantirano. Nizke cene.

POZOR!

Pomlad je tu, treba je popraviti, kar je uničila zima pri gospodarskih poslopih. Priporočam se za vsakovrstna popravila in nova dela. Oglasite se sedaj, ker čas je ugoden. Delo izvršim v zadovoljnost vseh.

FRANK HOČEVAR, Stavbenik, 1099 E. 64th St. (66)

A. M. KOLAR, Slovenska gostilna, CAFE CARNIOLA

3222 LAKESIDE AVE.

Se priporoča Slovincem v obliki obisk. Točna postrežba. Vedno sveže pijače.

25 Kuponov

vas opravičuje v kratkem času do tega krasnega darila ali katerega drugega. Kupon dobite v vsakem paketu.

8-Hour Union

Scrap Tobacco

Kupite danes en paket in zbirajte kupone. Radi bodele žvečili 8-Hour Union, ker je najboljši tobak na trgu. Prinesite kupone k 8-Hour Union Tobacco Company, 2330 Ontario St. Cleveland, Ohio

Union made

ARISTOS FLOUR

Hranite, ne da bi trošili.

Če rabite Aristos moko, jo porabite manj za boljše kruh. Mleta je iz Red Turkey pšenice in ima jako moč. Ves duh in hranilna moč je v "Aristos" moki. Vi hranite, ker te moke ne potrebujete toliko kot kake druge vrste moke, da naredite istotoliko kruha. Kuharske knjige od "Aristos" moke se vam pošljejo zastonj, če pišete po nje.

Naslovite:

S. Sheinbart, 5389 ST. CLAIR AVE.

THE SOUTHWESTERN MILLING CO., INC., KANSAS CITY, MO.